

DOSSIER D'EINES I RECURSOS

Programa Formatiu Hivern 2021
Estenem la Sostenibilitat

LIDERATGE COL·LABORATIU A L'EDUCACIÓ AMBIENTAL

Píndoles en línia, de 18 a 19:30h.

18 Febrer/

Quin tipus de líder sóc?

25 Febrer/

Comunicar és més que parlar

4 Març/

Toca gestionar conflictes!

11 Març/

Equips que funcionen

Per a més informació i inscripcions
www.scea.cat / scea@scea.cat

Suport per a l'acció formativa

Amb el suport de

Índex

1. Introducció.....	3
2. Recursos sobre lideratge col·laboratiu.....	5
2.1. Per una millora en el Lideratge de l'Equip.	6
2.2. Per una millora en la Comunicació amb l'Equip.....	8
2.3. Per una millora en la Gestió Emocional de l'Equip.	10
2.4. Per una millora en la Gestió del Treball en Equip.	12
3. Recursos digitals	14
4. Resultats i conclusions	19

1. Introducció

Dins el projecte formatiu Estenem la sostenibilitat (2a edició, hivern 2021), s'ha explorat la temàtica del lideratge col·laboratiu en el sector de l'educació ambiental, amb l'objectiu de millorar la qualificació professional de les persones que desenvolupen les seves tasques als diferents àmbits professionals vinculats a l'EA. La realitat d'aquest sector és molt diferent al d'altres, en quan a circumstàncies i amb una realitat canviant, entre d'altres, per la necessitat d'incorporar el teletreball i realitzar projectes i activitats d'educació ambiental en línia.

En el marc de la millora de les competències actitudinals i transversals dels professionals del sector de l'EA, l'objectiu és treballar i desenvolupar habilitats vinculades al lideratge, des de la vessant col·laborativa i des del compromís personal pel canvi, assolint la capacitat de traslladar l'aprenentatge al dia a dia professional, i esdevenir així un agent del canvi per adaptar-se a la nova realitat.

Per aquest motiu des de la Societat Catalana d'Educació Ambiental es va organitzar una formació durant els mesos de febrer i març per a dotar a les persones participants de recursos, entrenar i millorar habilitats de lideratge i gestió d'equips en la nova realitat online en la seva tasca com a professionals de l'educació ambiental.

Aquestes píndoles formatives es van realitzar amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona, i va comptar amb l'assistència de **15 persones**, que van participar activament en les sessions i dinàmiques plantejades per la docent.

Sessions en línia

Aquesta acció formativa es va fer durant 4 sessions d'1h 30 min cadascuna.

Sessions

Sessió 1: Quin tipus de líder sóc? Per una millora en el lideratge de l'equip.

Sessió 2: Comunicar és més que parlar. Per una millora en la comunicació amb l'equip.

Sessió 3: Toca gestionar conflictes! Per una millora en la gestió emocional de l'equip

Sessió 4: Equips que funcionen. Per una millora en la gestió del treball en equip

Persones formadores

Meritxell Gabarró Martín. Psicòloga social, llicenciada per URL. Màster en Autolideratge i Conducció de Grups per la Universitat de Barcelona. Facilitadora experta en formació d'habilitats de lideratge i gestió d'equips. Especialitzada en anàlisi i conducció de grups. Experiència en formació de competències i en intervenció psicoeducativa per la capacitat personal i professional. També amb àmplia experiència en investigació social i de mercats qualitativa. Ha col·laborat amb el sector privat, entorn associatiu i administració pública local. Ha participat en estudis vinculats al sector de l'educació ambiental (Professionalització del Sector de l'educació ambiental a Catalunya, Departament de Territori i Sostenibilitat, Generalitat de Catalunya 2020)

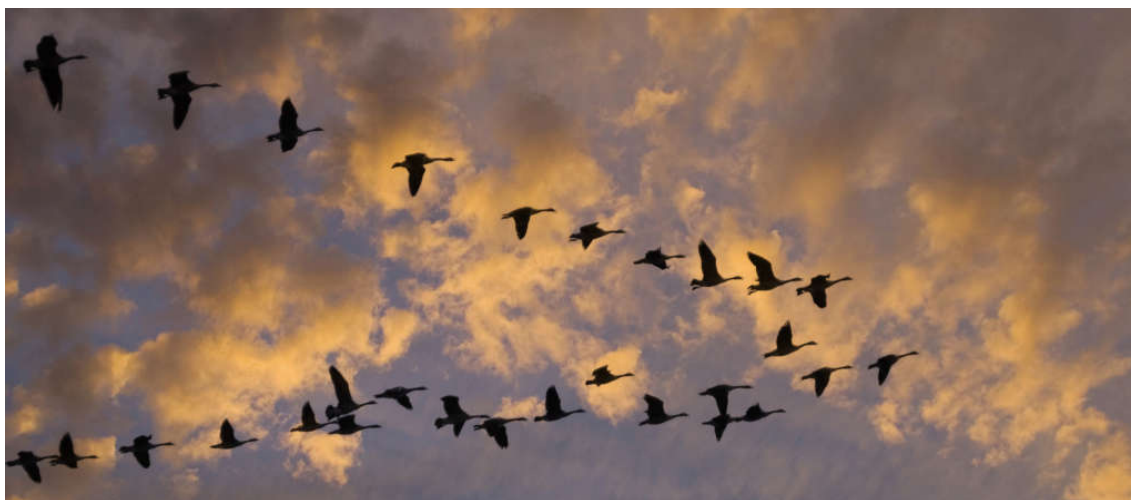
Col·laboració a la sessió 4 amb **Aron Alma**. Psicòleg en lideratge, equips i creativitat.

Dossier d'eines i recursos per al lideratge col·laboratiu en l'educació ambiental

A continuació es presenta un recull d'eines i recursos associats a les píndoles formatives de lideratge col·laboratiu, i que ha estat elaborat per la persona docent d'aquesta acció formativa, Meritxell Gabarró Martín, i Irene Cervera Buisán, membre de la Secretaria Tècnica de la SCEA. Per altra banda s'incorpora també informació sobre recursos digitals del dossier d'“Educació ambiental en línia: eines i recursos” (Octubre 2020), ja que també són eines per a la dinamització i/o gestió de persones i d'equips.

2. Recursos sobre lideratge col·laboratiu

Un recurs és una eina que ens ajuda a assolir objectius. Els recursos han de facilitar la realització dels processos d'aprenentatge. Saber seleccionar, usar, crear i adaptar bons recursos és una de les tasques més importants de les persones professionals de l'Educació Ambiental (EA).

Al llarg de la trajectòria dels equips hi ha diferents moments o cicles, protocols o normes de funcionament formals i informals, recursos per a poder treballar, i evidentment persones, amb diferents situacions personals i professionals. Els equips, en el món educatiu ambiental, les persones, són claus per a portar a terme projectes i activitats.

L'any 2020 i el 2021 serà recordat per la situació especial de pandèmia que estem vivint i que ha provocat la creació i l'intercanvi en línia de molts i variats recursos davant la necessitat que hem hagut de compartir. Comprendre, explicar, analitzar i valorar tot allò que estem vivint des de les cases de cadascú, a nivell local, de territori, i a nivell global. Una situació d'incertesa que va arribar de cop i que ha necessitat d'adaptacions ràpides i canviants que està posant a prova la resiliència, el concepte de comunitat i la repercussió de les accions individual. Un moment complex que ha visualitzat la necessitat de trobar eines i recursos per a poder treballar en xarxa, per treballar en equip, no només a nivell presencial sinó en línia. Tot plegat, quelcom que ens obliga a adaptar-nos a aquesta nova realitat, i a relacionar-nos i treballar amb altres persones d'una manera nova per a molts i moltes de nosaltres.

En aquest dossier presentem un recull d'alguns recursos que poden servir no només per adaptar-nos en la gestió i dinamització de persones en el moment actual, en línia i presencial, sinó en el desenvolupament de les nostres competències actitudinals, o habilitats socials, per a la nostra trajectòria personal i professional. Són documents que ens ajudaran a reflexionar sobre la nostra situació actual, relació amb l'equip, etc. Però, no ens donaran la solució a totes les dificultats que s'han d'afrontar, ni ens convertiran en líders fabulosos i fabuloses només per llegir-ho. Requereix d'una assimilació, reflexió, pràctica, etc.

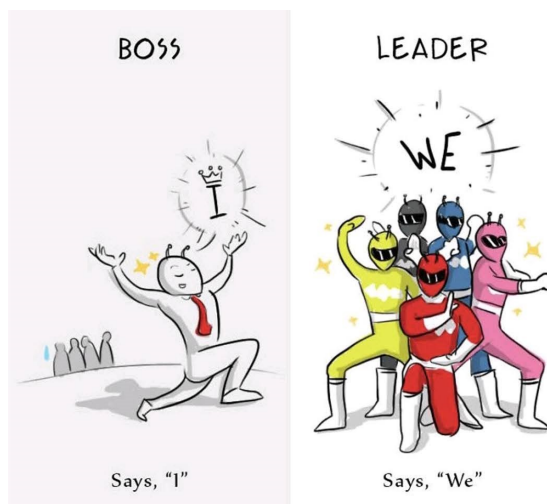
Recomanem poder treballar el desenvolupament d'aquestes competències, a través de l'autoaprenentatge, però també d'una formació organitzada o amb el suport d'una persona professional amb experiència, per ajudar-te a identificar els teus punts forts i les àrees de millora.

En aquest document trobareu recursos, però també enllaços a altres organitzacions o plataformes que ens poden oferir més recursos o eines per al lideratge col·laboratiu.

Es tracta d'enllaços de tipus informatiu, i en cap moment us animem a pagar per a obtenir més informació o fer servir cap eina en concret, si és que veieu algun anunci comercial.

2.1. Per una millora en el Lideratge de l'Equip.

Val la pena, i és necessari, començar aquest recull de recursos tenint en compte quin concepte tenim sobre el lideratge per començar a construir, qüestionar i aprendre des d'aquest punt de partida. Més encara en un context de pandèmia mundial que obliga a qüestionar els paradigmes fins ara establerts, també en el lideratge de l'equip, ara en la distància i en remot en molts casos. Així doncs, què és el lideratge? Què implica liderar un equip? Poden venir-nos al cap paraules com coordinar, donar suport, facilitar, acompanyar, treballar conjuntament, guiar a un grup per aconseguir tasques, enfocar... El que avui s'entén per un/a líder ha canviat molt al llarg dels anys i els segles. Ja a l'antiguitat era viu el debat de si un/a líder neix o es fa. Aristòtil defensava que neix com a tal, establint una de les primeres teories sobre lideratge, atribuint al "superhome" certs poders màgics, fins i tot propers a una divinitat. A finals dels anys 30, però, i des de l'interès de la psicologia social i la sociologia, va evolucionar la visió i les investigacions relacionades amb el lideratge, avançant fins als anys 40 en l'aplicació del lideratge en l'àmbit empresarial i en l'àmbit de l'administració pública (especialment a EE.UU.). El concepte actual de lideratge - i tots els tipus que se'n deriven, entre ells el lideratge col·laboratiu - és l'hereu d'aquesta concepció amb una base científica, i vehicula el que a continuació compartim en aquest recull de recursos per la teva pròpia aplicació i utilitat. Per cert, responent a la pregunta inicial defugint de definicions, un/a líder és una funció més dins del teu equip, és influència en la conducta de les persones que el formen, i per tant, és interacció.

Recursos recomanats:

✓ Articles:

- Puertas, F., y Shahr, T. B. (2012). "Lideratge positiu: cap a una cultura de comportaments d'alt rendiment". Harvard Deusto Business Review, 73-79. <https://retos-directivos.eae.es/wp-content/uploads/2012/05/Liderazgo-Positivo.pdf>
- Liderazgo en tiempos de pandemia (Lucía Huertas, 2020) <https://medium.com/@lucia.huertas/liderazgo-en-tiempos-de-pandemia-fc13aace62a6>

✓ Audiovisual:

- TED TALKS relacionat amb habilitats i competències de lideratge. Itay Talgam analitza a 6 grans directors/es d'orquestra del segle XX. De tots/es ells extreu lliçons sobre com liderar i com no. Casos d'èxit o casos com el d'un director que va haver de renunciar després que els seus músics li diguessin que no els permetia desenvolupar-se. Aquestes són les lliçons del que Talgam considera liderar: el procés de crear les condicions perquè tot vagi bé. https://www.ted.com/talks/itay_talgam_lead_like_the_great_conductors

✓ Entrevistes:

- Xavier Marcet "Un líder s'inspira en uns altres, però traça el seu camí": <https://www.semana.com/management/articulo/xavier-marcet-un-lider-se-inspira-en-otros-pero-traza-su-camino/304678/>

✓ Tests i eines:

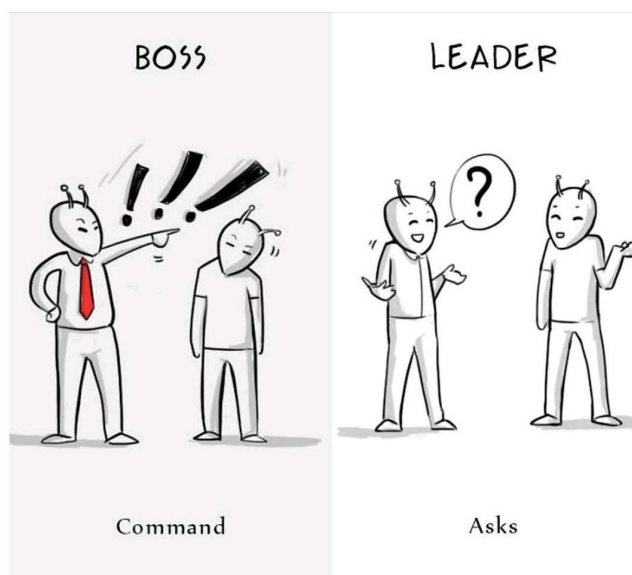
- Metodología DISC i aplicació en lideratge. Informació sobre els perfils conductuals D, I, S y C: <https://liderexponencial.es/metologia-disc-y-su-aplicacion-en-liderazgo/>
- Perfil de personalitat DISC: ¿Per què som com som? <https://www.webpositer.com/blog/perfil-de-personalidad-disc.html>
- Blob Tree. Dissenyada per Pip Wilson i originalment per a nens i nenes en edat escolar amb la finalitat de verificar què tan bé se senten a l'escola, més recentment la seva aplicació a adults/es ha resultat molt rellevant: <https://genial.guru/inspiracion-psicologia/test-encuentrate-en-este-arbol-y-descubre-la-posicion-que-ocupas-en-la-sociedad-645460/>

✓ Llibres:

- Gil, F., y García, M. (1993). "Habilitats de direcció en organitzacions". Madrid: Eudema.
- Más libros interesantes: <https://www.losqueestanentodas.cl/blog/mejores-libros-de-liderazgo>

2.2. Per una millora en la Comunicació amb l'Equip.

La comunicació és més que parlar. És molt més que un so. Com a líder, és important que també puguis tenir en compte la gestualitat de la persona que et diu allò - inclús quan no et diu res - però també la teva pròpia. I és que la comunicació no verbal també comunica. Hi ha estudis que constaten que en els quatre primers segons que entrem en contacte amb una persona desconeguda, ens formem una primera impressió. La percepció és més ràpida que la comunicació verbal i a vegades, pot dir més del teu lideratge i del teu equip que les paraules. Per tant, l'observació que pot fer el/la líder del seu equip és crucial, per poder completar i interpretar què comunica l'equip, parli o no. I un cop l'equip o les persones que el formen es pronuncien, et recomanem que com a líder facis una escolta activa, és a dir, interessada en no només el missatge sinó també en la persona. Perquè ara sí, com a líder donaràs una resposta al teu equip o a aquella persona, i serà bo que puguis fer-ho de forma assertiva i fent una devolució útil per al/la teu/va col·laborador/a.

Recursos recomanats:

✓ Articles:

- Comunicació no violenta a l'empresa: <https://www.eoi.es/blogs/alfredo-fernandez-lorenzo/2015/10/12/comunicacion-no-violenta-en-la-empresa/>
- Feedback i comunicació no violenta (Marshall Rosenberg): <https://jescribanoll.wordpress.com/2019/03/11/feedback-y-comunicacion-no-violenta/>
- El feedback Wrap: <https://www.execoach.es/agile-management-el-feedback-wrap/>

✓ Audiovisual:

- Comunicar a càmera: <https://www.barcelonadot.com/consells-videocall-comunicar-be-a-camera/>

- Suggestiments per millorar la qualitat de la imatge de les teves videotrucades: <https://www.youtube.com/watch?v=OOLBV0-oefl>
- TED TALKS relacionat amb com el llenguatge corporal modela la nostra identitat. Amy Cuddy analitza com el llenguatge corporal influeix en com ens veuen els altres, però també pot canviar en com ens veiem a nosaltres mateixos/es. Aquesta psicòloga social mostra com les "postures de poder" —mostrar una actitud de seguretat, encara sentint-se insegur/a— poden alterar els nivells cerebrals de testosterona i cortisol, i fins i tot millorar les nostres probabilitats d'èxit.
https://www.ted.com/talks/amy_cuddy_your_body_language_may_shape_who_you_are?language=es

✓ Entrevistes:

- Pilar Jericó "El teu lideratge es defineix per la forma en què parles de tu mateix": https://elpais.com/elpais/2020/09/21/laboratorio_de_felicidad/1600707307_627760.html#:~:text=Una%20investigaci%C3%B3n%20reciente%20concluye%20que,nosotros%20mismos%20define%20nuestro%20liderazgo.&text=Tras%20entrevistar%20a%2092%20responsables,se%20hab%C3%ADan%20convertido%20en%20l%C3%ADderes

✓ Comunicació virtual:

- Èxit en una videoconferència: <https://xarxanet.org/projectes/recursos/6-consells-lexit-duna-videoconferencia>
- Per què les reunions amb Zoom cansen més que les presencials: <https://elpais.com/economia/2021-03-03/por-que-las-reuniones-con-zoom-cansan-mas-que-las-presenciales.html>

✓ Test:

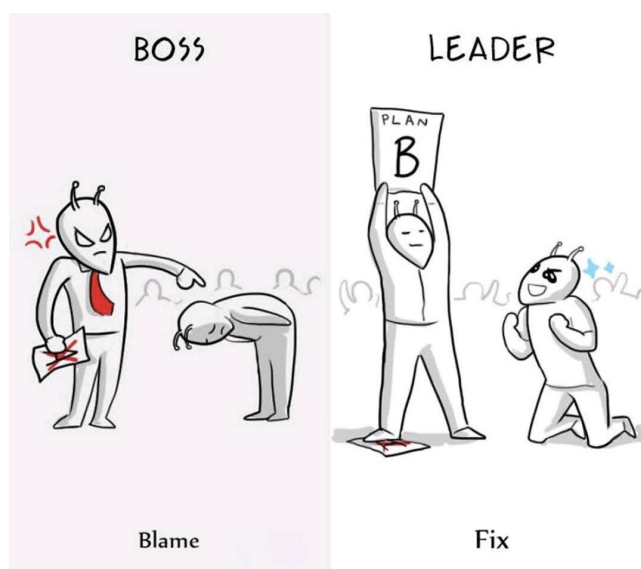
- Estils de comunicació: <http://www.noel-gibson.com/test/eysencks-personality-inventory-epi-extroversionintroversion-2/>

✓ Llibres:

- Gil, F. y Barrasa, A. (2012). "Comunicació a les organitzacions". F. Gil y C. M. Alcover (Coords.), Introducció a la Psicologia de les Organitzacions (pp. 321-352). Madrid: Alianza Editorial.
- Pease, Allan i Barbara (2010). "El llenguatge del cos: Com interpretar als altres a través dels seus gestos". Amat Editorial

2.3. Per una millora en la Gestió Emocional de l'Equip.

Tot/a líder ha de gestionar conflictes al seu equip. Ha de ser capaç de superar les connotacions negatives culturals que li hem donat al conflicte, i és que per si mateix, no és bo ni dolent: és un enfrontament per interessos, valors o voluntats diferents entre persones o grups. El/la líder d'un equip de persones ha d'entendre que el conflicte és necessari per avançar i no estancar-se, com equip o en el mateix projecte. I el/la líder també ha d'entendre que el conflicte arribarà si o si, és inevitable entre altres coses, perquè les necessitats del teu equip, i de les seves persones, sempre hi són a un conflicte. Per tant, com a líder et convidem a fer que perdís la por al conflicte i que aprenguis a gestionar-lo i a treure-li profit.

Recursos recomanats:

✓ Articles:

- Comunicació i gestió del conflicte: <https://economytic.com/comunicacion-no-violenta/>
- Estils davant del conflicte (Killman) <https://es.slideshare.net/jmuner/estils-davant-del-conflicte-9107375>
- Com gestionar els conflictes de relacions en els equips <https://www.harvard-deusto.com/como-gestionar-los-conflictos-de-relaciones-en-los-equipos>

✓ Audiovisual:

- Teoria de les Necessitats Adquirides de David McClelland: <https://www.youtube.com/watch?v=349bG4IKBaY>
- TED TALKS relacionat amb la resolució de conflictes: William Ury "autor de "Getting to Yes" (El camí cap al sí), ofereix una manera elegant i simple (però no fàcil) d'arribar a un acord fins i tot en les situacions més difícils; des dels

conflictes familiars fins a, tal vegada, Orient Mitjà.

https://www.ted.com/talks/william_ury_the_walk_from_no_to_yes

✓ **Entrevistes:**

- La Contra La Vanguardia Josep Redorta "La solució a tot conflicte és sempre cooperativa"
<https://www.lavanguardia.com/lacontra/20121123/54355525736/la-contra-josep-redorta.html>

✓ **Test:**

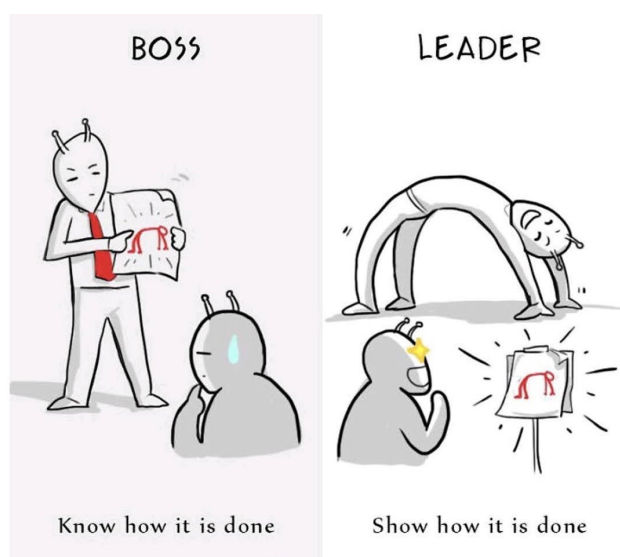
- Estil resolució conflictes (Conflict Mode Instrument, per Kenneth L. Thomas y Ralph H. Kilmann): <https://www.wikiscadi.com/test-de-estilos-de-conflicto-de-thomas-kilmann/>

✓ **Llibres:**

- Redorta, J. (2012) "No més conflictes. Com resoldre tensions, diferències i problemes en les organitzacions"
- Munduate, L. y Medina, F. J. (Coords.) (2005). "Gestió del conflicte, negociació i mediació". Madrid: Pirámide.

2.4. Per una millora en la Gestió del Treball en Equip.

En aquest apartat posarem el focus en l'equip, ja que com fins ara hauràs pogut veure, el/la líder és només una part d'ell. Què entenem per treball en equip? I què volem dir quan parlem d'un equip que funciona? Treballar en equip no sempre és garantia d'èxit, sobretot si la tasca que ha de fer l'equip no necessita la cooperació i la col·laboració de les persones. El tipus de tasca és molt important perquè un equip sigui més o menys efectiu, però en posar a treballar a diferents persones juntes, inevitablement es generen processos humans (comunicació, estil de lideratge, normes...) que també influeixen en l'efectivitat de l'equip. Per tant, l'efectivitat d'equips vindrà després de la tasca, pels processos pels que passa el mateix equip. El que està clar és que els equips que funcionen aconsegueixen - en major o menor mesura - resultats de la tasca que tenen com equip, satisfacció en les persones que el formen i repetició, és a dir, treballar de nou junts/es.

Recursos recomanats:

✓ Articles:

- 16 idees per a millorar el compromís del teu equip en remot utilitzant la comunicació <https://www.tatum.es/16-ideas-para-mejorar-el-compromiso-de-tu-equipo-en-remoto-utilizando-la-comunicacion/>
- Com gestionar equips de treball en temps de pandèmia <https://elpais.com/economia/estar-donde-estes/2021-02-10/como-gestionar-equipos-de-trabajo-en-tiempos-de-pandemia.html>

- Lidera als teus empleats pel costat emocional de la Covid19
<https://emtemp.gcom.cloud/ngw/globalassets/en/insights/coronavirus/lead-your-employees-through-emotional-impact.pdf>
- Seguridad psicológica: un preciado tesoro en tiempos turbulentos
<http://www.santigarcia.net/2020/04/seguridad-psicologica-un-preciado.html>
- Equips de treball en contextos organitzacionals: dinàmiques de canvi, adaptació i aprenentatge en entorns flexibles
<http://www.papelesdelpsicologo.es/pdf/1914.pdf>

✓ **Audiovisual:**

- TED TALKS relacionat amb el rendiment dels equips. Margaret Heffernan analitza com a les organitzacions gestionen sovint seguint el "model de la supergallina" en el qual el valor es col·loca sobre els empleats estrella que superen als altres. I, tanmateix, això no condueix a equips de més alt rendiment. Aquesta líder empresarial observa que és la cohesió social —construïda en cada pausa per al cafè, cada vegada que un membre de l'equip demana ajuda a un altre— el que porta amb el temps a grans resultats. És un replantejament radical del que ens impulsa a fer millor el nostre treball, i del que significa ser líder. Perquè com assenyala Heffernan: "Les empreses no tenen idees; només les persones les tenen"
https://www.ted.com/talks/margaret_heffernan_forget_the_pecking_order_at_work?language=es

✓ **Llibres:**

- González, P., Silva, M., y Cornejo, J. M. (1996). "Equips de treball efectius". Barcelona: EUB.

3. Recursos digitals

Recuperant el [dossier d'eines i recursos per a l'educació ambiental en línia](#) (SCEA, Octubre 2020), tenim una varietat immensa de recursos digitals al nostre abast, que estan en evolució continua. Això ens pot provocar vertigen d'entrada, però en realitat és una oportunitat per escollir la tecnologia més adequada a les necessitats que tenim. No es tracta d'adaptar-nos a la tecnologia, es tracta de trobar la tecnologia que s'adapta a nosaltres.

A continuació presentem un recull no exhaustiu i actualitzat a març de 2021 dels principals recursos digitals disponibles, agrupats per eines de comunicació (videoconferències), eines de pissarra interactiva (panells interactius) i altres eines d'interacció instantània (jocs, qüestionaris...).

Eines de comunicació (videoconferències)

Pràcticament totes les eines de videoconferència tenen les mateixes funcionalitats, amb variants i matisos. Les eines de pagament poden tenir aplicacions afegides, com els qüestionaris integrats o les sales de ruptura (per dividir les participants en subgrups). Totes tenen eines comunes com el xat. En l'actualitat (març 2021) la plataforma Zoom és una de les més utilitzades pel seu bon funcionament i aquesta va ser la eina utilitzada durant les píndoles formatives de lideratge col·laboratiu en l'educació ambiental.

Jitsi.meet

Eina gratuïta i de codi obert, però poc estable en maquinari antics

<https://jitsi.org/>

Google Meet

Aplicació gratuïta associada a google, s'utilitza en força centres educatius

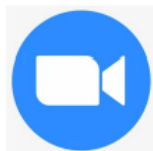
<https://meet.google.com/>

Skype

Aplicació degana de les videoconferències, però poc aplicada en grups

www.skype.com/es/

Zoom

Eina potent i amb moltes funcionalitats, però en versió de pagament

<https://zoom.us/>

Microsoft Teams

Eina potent per a equips, s'utilitza en força administracions

www.microsoft.com

Cisco webex

Eina semblant a zoom, menys coneguda. L'utilitzen força administracions

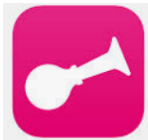
www.webex.com

Avantatges de les plataformes per a videoconferències:

- Permeten organitzar reunions amb un grup de persones, fent ús de la càmera i el micròfon si es desitja.
- Aporta millores per a la dinamització: en funció de la plataforma, facilita eines per a poder realitzar enquestes o avaluacions durant el desenvolupament de la sessió, i permet separar el les persones en subgrups, repartides en altres sales de videoconferència. Això ens permet poder aprofundir en determinats aspectes facilitant la participació i el debat a través de grups reduïts.
- Permet compartir la pantalla, així que es pot fer una presentació del projecte en temps real fent ús d'un document per a tal efecte, o també es poden compartir altres pantalles que desitgin les persones dinamitzadores de la sessió (vídeos, imatges, eines interactives, etc.)
- Algunes de les aplicacions esmentades, permeten gravar les sessions i les converses de xat, el qual ens pot servir per a documentar les accions realitzades y que altres persones puguin fer-ne un visionat posteriorment.

Eines de pissarra interactiva

Aquestes eines fan la funció de pissarra o de panell, i són complementàries amb les eines de videoconferències. Convé preparar el panell interactiu amb antelació, per treure'n màxim profit.

	Jamboard	Eina gratuïta de google, per a dinàmiques de pluja d'idees molt senzilles	https://drive.google.com/
	Klaxoon	Eina de treball en equip, destaca la funcionalitat "board" (post-its digitals)	https://klaxoon.com/
	Miro	Panell interactiu amb post-it digitals. L'aplicació conté plantilles i models.	https://miro.com/
	Mural	Panell interactiu amb post-it digitals. L'aplicació conté plantilles i models.	https://www.mural.co/
	Padlet	Eina interactiva pensada per a escoles i negocis. Permet la integració d'altres programes i plataformes.	https://ca.padlet.com/

Avantatges de les pissares interactives: el Jamboard

Aquesta pissarra interactiva de Google, va ser utilitzada durant les píndoles formatives de lideratge col·laboratiu en l'educació ambiental. És una eina que pren de referència les característiques d'una pissarra tradicional, i les adapta al núvol i l'entorn digital. Hem de tenir en compte que en funció de la qualitat de la connexió poden anar més lentes, i que si el grup de persones que tenim és molt gran (més de 25 per exemple), podria no funcionar, i per tant és millor fer ús del Klaxoon (durant els 3 primers mesos és gratuït, a data març 2021).

Tres motius per recomanar el seu ús:

- Augmenta la creativitat: transforma accions que poden semblar molt simples, com afegir imatges o text, i les millora per a facilitar el flux d'idees.
- Permet la col·laboració a distància en la creació de contingut en temps real. Google Jamboard ofereix a totes les persones participants, la possibilitat de connectar-se des d'altres dispositius al "Jam" (terme de Google a la sessió de col·laboració allotjada en la Jamboard) i veure i editar el seu contingut. D'aquesta manera, qualsevol membre del grup de discussió pot col·laborar d'una forma efectiva, estigui on estigui.
- Connexió en el núvol: L'entorn de la Google Jamboard també està basat en el núvol, per tant, a part de poder afegir els arxius que es necessitin de Drive a la pissarra, també permet guardar tots els taulers que es generin o descarregar-los en format pdf. Això ens permet crear continguts sense perdre cap dada, anotació o idea. D'aquesta manera, podem usar-la com una manera de documentar la sessió de treball en grup o reunió.

Eines d'interacció instantània

Tot i que aquestes eines són comuns en l'àmbit educatiu, també resulten un bon recurs per sessions amb el teu equip de treball en les que vulguis crear dinàmiques participatives. A més de les pissarres interactives, podem fer servir altres eines d'interacció amb un cert component de joc, introduint la gamificació en la tasca o l'objectiu de la sessió.

Kahoot

Destaca per l'eina de joc (trivial o concurs de respostes)

www.kahoot.it

Mentimeter

Plataforma de presentacions interactives, útil per fer preguntes a l'audiència.

www.mentimeter.com

Aha Slides

Plataforma amb funcionalitats molt similars a Mentimeter

www.ahaslides.com

Genially

Eina per preparar presentacions interactives amb un important component gràfic i de disseny.

www.genial.ly

Un decàleg amb recomanacions per a les dinàmiques en línia amb el teu equip de treball:

El rol de la persona facilitadora d'aquestes trobades és doble:

Acollir	Generar un espai i temps inclusiu
	Encoratjar la plena participació
	Promoure enteniment mutu
	Promoure solucions inclusives
	Cultivar la responsabilitat compartida
Facilitar	Dirigir i acompanyar la intenció del grup
	Gestionar el procés
	Introduir les qüestions a tractar
	Controlar els temps establerts per a cada qüestió
	Gestionar imprevistos

Idees de pràctiques a impulsar per les reunions i trobades per videoconferència

Les propostes que reproduïm aquí es corresponen amb propostes posades en pràctica al llarg de les sessions de formació, a través de les sales del Zoom i eines digitals com el Jamboard:

- **Compartir vídeos, fotografies, sons** i altres continguts multimèdia a través d'una pissarra digital i generar debat a continuació.
- **Treballar en grups petits** per facilitar el debat, amb les eines que ofereixen les plataformes de videoconferències, o bé en videoconferències successives amb grups petits.
- **Combinar eines** per maximitzar la complementarietat entre elles. Per exemple, combinar una eina tipus videotrucada amb alguna activitat per fer cadascú a casa i alhora.
- **Dura a terme una activitat de joc** o concurs en línia mitjançant eines d'interacció instantània, com a exercici inicial o final d'una activitat, o dissenyar tota una activitat sobre la base del joc (gamificació).
- **Fer ús de la pissarra digital/interactiva** per generar coneixement grupal, facilitar la interacció en línia i dinamitzar debats.
- **Fer servir eines virtuals de recerca i anàlisi d'informació en línia**, per a l'exploració virtual d'un concepte des de la imatge (Google imatges des de Jamboard...) o per fer recerca d'informació conjunta a través de cercadors d'internet.

Eines, dinàmiques i recursos per a utilitzar durant les reunions:

- Eines per fer videoconferències i evitar reunions presencials
<https://www.demomentsomtres.com/eines-videoconferencies-teletreball>
- Eines per editar i compartir documents fent teletreball
<https://www.demomentsomtres.com/office-suite-ofimatica-teletreball>
- Reunions participatives en línia <https://resilience.earth/participa-online/>
- Reunions virtuals i dinàmiques per afavorir la participació
<https://crajbcn.cat/reunions-virtuals-dinamiques-participacio/>
- Reunions virtuals i aplicacions que faciliten la participació
<https://crajbcn.cat/reunions-virtuals-aplicacions-participacio/>
- Recursos telemàtics per fer les reunions participatives
[https://www.peretarres.org/arxius/mcec/covid-19/Reunions telematiques participatives.pdf#page=6](https://www.peretarres.org/arxius/mcec/covid-19/Reunions%20telematiques%20participatives.pdf#page=6)

4. Resultats i conclusions

Les persones que van participar en aquesta formació no només es van emportar coneixement teòric i continguts sobre la temàtica del lideratge i la gestió d'equips, sinó que també van posar en pràctica habilitats de lideratge i especialment, van treballar en el seu autoconeixement per aconseguir auto liderar-se per gestionar i liderar el seu equip.

Aquestes càpsules formatives per tant, van complir el seu objectiu inicial: treballar les habilitats de lideratge de les persones assistents com a part de la capacitat professional de les professionals del sector de l'educació ambiental.

Gràcies a tots els/les participants de les sessions formatives i també gràcies a tu mateix/a per dedicar aquest temps en la teva millora professional i del teu equip, en pro de la millora del nostre sector.